

Til nr. 2. Gruppeklassificering samt positivlister inden for udvalgte anvendelsesområder

Konkret gennemgang af hvert enkelt af de mange tusinde uvurderede stoffer, der markedsføres i dag, er en uoverkommelig opgave, som vil tage mange år. En arbejdsgruppe under Teknologirådet foreslog i 1996 en model til gruppeklassificering, der inspirerede Folketinget til at understrege betydningen af øget klassificering i grupper eller klynger af kemikalier i ovennævnte dagsordensforslag nr. D 49 fra januar 1997.

Gruppeklassificering betyder, at alle kemiske stoffer placeres i et system efter kemisk/biokemisk slægtskab som udgangspunkt for fareklassificering og mærkning. Er der ufuldstændig dokumentation for et stof, fareklassificeres og mærkes det i overensstemmelse med det farligste stof i gruppen. Gruppeklassificering vil sammen med de heraf afledte forbud eller begrænsninger i anvendelsen medvirke til at få nedbragt antallet af stoffer, der kan anvendes, og øge industriens tilskyndelse til at fremkomme med yderligere dokumentation, hvis der som udgangspunkt skrives ind over for alle stoffer i gruppen.

Forslagsstillerne har bemærket, at Miljøstyrelsen er i gang med en gennemgang af alle godt 100.000 stoffer, der er registreret i EU, gennem anvendelse af QSAR-teknologi til screening for sundheds- og miljøeffekter, jf. Ingeniøren for den 23. januar 1998. QSAR er anvendt i USA i flere år og i Danmark i forbindelse med listen over uønskede stoffer og den såkaldte Effektlister. Det forventes ifølge Ingeniøren, at systemet kan udvikles videre i de kommende år med henblik på screening af flere miljø- og sundhedseffekter.

QSAR-metoden kan betyde en markant nedgang i anvendelsen af dyr til forsøg med kemikalier.

Regeringen bør anvende computerteknologien til at fremme og gennemføre gruppeklassificering af alle stoffer, og Danmark bør konkret foreslå EU og de internationale miljøkonventioner at bruge denne model. Samtidig bør der arbejdes på en egentlig godkendelsesordning for industrikemikalier. Regeringen bør foreslå udarbejdelse af positivlister for kemikalier inden for udvalgte anvendelsesområder. Regeringen bør arbejde for, at brugen af ordningen med omvendt bevisbyrde fremmes i EU, OECD, de internationale miljøkonventioner og i FN's kemikalierearbejde.

Til nr. 3. Udfasningsplaner, listen over uønskede stoffer og vejledende liste over farlige stoffer m.m.

I de få tilfælde, hvor der er fastsat faste tidsplaner for udfasning af stoffer, har industrien hurtigt kunnet omstille sig. Det er oplagt, at stoffer, der vurderes at

være skadelige f.eks. for vitale organer, kræftfremkaldende, grundvandsruende, ozonlagsnedbrydende, drivhusgasser, svært nedbrydelige og giftige i vandmiljøet, hormonlignende eller allergifremkaldende, bør omfattes af udfasningsplaner med en kort tidshorisont inden for de nærmeste 10 år, med vægten lagt på de nærmeste år.

Formålet med Miljøstyrelsens liste over uønskede stoffer er at fremme reduktion og afvikling af de miljø- og sundhedsbelastende stoffer, først og fremmest ved at gøre det muligt for producenter og indkøbere at vælge fra. Der er således tale om en langsigtet strategi, medmindre det nuværende koncept suppleres med bl.a. en udfasningsstrategi, og medmindre den gøres informativ og brugervenlig.

Det foreslås derfor, at:

- Stofferne på Effektlister inddrages, dvs. de nuværende ca. 1.100 stoffer, som kan have lige så alvorlige effekter som stofferne på listen over uønskede stoffer, men som ud fra de foreliggende oplysninger anvendes i mængder på mindre end 100 tons/år.
- Produktregisteret opdateres og smidiggøres, således at informationerne fra virksomheder og importører kan fremsendes ved hjælp af IT. Det bør overvejes at overføre produktregisteret til Miljøstyrelsen, og grænserne for at gøre Produktregisteret offentligt præciseres og udvides mest muligt.
- Der udarbejdes en vejledende liste over farlige stoffer, der (endnu) ikke er omfattet af listen over uønskede stoffer eller Effektlister, men som QSAR-teknologien eller andre anerkendte metoder har udpeget som potentielle kandidater.
- Listen over uønskede stoffer suppleres med produktnavne. Inden for de enkelte anvendelsesområder listes produkter indeholdende stoffer på den reviderede liste over uønskede stoffer. Forbrugerstyrelsen bruger således allerede i vid udstrækning både produkt- og producentnavne i sit informationsarbejde.
- Den reviderede liste over uønskede stoffer gøres tilgængelig på Internettet, eventuelt i et samarbejde med andre lande.

Til nr. 4. Mærkning af produkter og artikler indeholdende uønskede stoffer

Forbrugerne har næppe et ønske om at købe produkter indeholdende stoffer, som Miljøstyrelsen har fundet uønskede af sundheds- og/eller miljøhensyn, eller som er uvurderede.

Problemet er, at forbrugerne ikke har en reel valg-